

POIKOSET

Poikosten sukuseuran jäsenjulkaisu nro 14

huhtikuu 2014

Edvin ja Olga Aholan perhe Toholammilla 1927
Istumassa Olga os. Poikonen, Edvin ja Antti
Takana Anni, Arvi ja Enni

Einäntä Maria Poikonen Kannuksesta täyttää 1. 5. 97 vuotta.
Oik. neljä sukupolvea hänen jälkeläisiään, joista nuorin siis on
tyttärentyttärenpojanpoika.

Suomen kuvalehden syntymäpäivä uutinen 1945
”Emäntä Maria Poikonen Pylkönmäeltä täyttää 1.5.
97 vuotta. Oik. neljä sukuolvea hänen jälkeläisiään.”
Olga Ahola, Silja Mäki-Asiala, Olavi ja Vesa Mäki-
Asiala

Enni Ahola (myöhemmin
Vasalampi) 1928 Kauhajoen
evankelisessa kansanopistossa

Poikoslehden sisältö 2014

Kannessa Aholan perheen kuvia Toholammilta ja Kuoppalasta

”Sukellus suvun salaisuuksiin” – eletystä elämästä kirjoittaminen	2
Maineikasta verta Laihialta Poikosiin - Jaskarit	3
Veteraani Emil Halminen – kolmasti haavoittunut	5
Värmlannin suomalaismetsien Poikosta ei vielä löytynyt.	6
John Koskinen, Yhdysvaltain veroviraston pomo, on Poikosia	8
Perestroikasta nykypäivään	9
Sensorina ja valelääkärinä	12
Harvinaista kuvamateriaalia!	13
Mitä kenttäpostissa syötiin?	13
Olga Poikonen ja Edvin Ahola Kuoppalassa ja Toholammilla	14
Sukutukijan mietteitä 2014 - Sukukansion asema	15
Poikosten tiedot	15
Puhheenjohtajan palsta.	16
Täydennystä sukukansion Kuoppalatietoihin	17
Kollikissa Lurjus Liejulla lemmikkinä 1953 – 1956	18
Sukuseuran jäsenyys ja jäsenmaksut.	20
Sukukansiota on edelleen saatavissa	20

”Sukellus suvun salaisuuksiin” – eletystä elämästä kirjoittaminen

Tämän jutun kirjoitteli on jo monia vuosia rohkaissut lähisukuaan tarttumaan kynään tai ”näppikseen” ja tallentamaan arvokasta ja ainutlaatuista tietoutta nykyisille ja tulevaisille polville. Kaikkia eivät maailmanhistorian suuret ja kohtalokkaat tapahtumat kiinnostane, vaan owat he innokkaampia saamaan käsitystä likeisemmästä, henkilökohtaisesta taustastansa. Esivanhempien arkinen elämäntapa on monesti ollut huikeata selviytymiskamppailua nykykulaarien lävitse tarkasteltuna, ja monet heidän omaksumansa ja tuikitavallisina pitämänsä tietonsa ja taitonsa ovat saattaneet kokonaan hävitäkin tämän ajan nuorten kokemuspöörissä. Tästä syystä olen laatinut vapaamuotoisen rehweeraatin taannoin eräässä eteläsuomalaisessa lehdessä julkaistusta artikkelista, joka käsitteli muistelu- ja omaelämäkerrallista kirjoittamista.

Jutussa todetaan ensinnäkin, miten tärkeää on tuntee juurensa ja tietää, millaisessa maaperässä ja ilmastossa ne ovat kasvaneet. Ihminen voi tuntee suurta epävarmuutta siitä, minne hän on menossa, jollei hän tiedä, mistä hän on tullut. Tässä kohden voisi käyttää myös hivenen rahvaanomaisempaa ilmaisua ”ei tiedä minne menee ja kusta tulee”.

Muistelusten taika

Artikkeliin haastatellun kirjallisuusterapeutin mukaan menneisyyttä voi verrata korttipakkaan: Siitä voi nostaa esiin vähäpätöisiäkin hetkiä, jotka kuitenkin ovat voineet antaa suunnan koko elämälle. Eikä ratkaisevaa suinkaan ole oman elämän jännittävyys. Joskus ongelmalliseksi voi tulla ”oikein” tai ”väärin” muistaminen, jos vaikkapa sisarukset alka-

vat yhdessä kertoa muistoistaan. Esimerkiksi joku perheen lapsista voi muistaa jonkun henkilön hyvin mukavana ihmisenä, kun taas toinen voi pitää häntä pelottavana. Toinen muistaa mummolan saunasta ihanan koivuvihdan tuoksun, toinen ärhäkän kiukaan antamat kipakat löylyt. On tärkeää ymmärtää, että jokainen muistaa ja tulkitsee asioita omalla persoonallisella tavallaan; kokemukset ovat aina yksilöllisiä.

Anna idean lähteä eloon

Kirjoitusmotiivin ja -virikkeen voi löytää vaikkapa yllättäen löytyneestä vanhasta valokuvasta tai nuhjaantuneesta nallesta, joka alkaa avata ehkä hyvinkin varhaisen muistojen sopukoita. On hyvä tiedostaa, että muisteleminen voi nostaa esiin monenlaisia, vaihtelevanlaatuista tunteita, jotka toisinaan voivat olla traumaattisiaakin. Silloin saattaa olla paikallaan saada joku toveriksi kulkemaan hetki vierellä, olemaan läsnä ja kuuntelemaan. Joskus myös ammattilaisen tuki on tarpeen.

Omaelämäkerrallisen kirjoittamisen sanotaan etenevän parhaiten, jos siihen suhtautuu tutkimusmatkan tavoin. Liittyminen johonkin kirjoittajaryhmään voi edesauttaa alkuun pääsemistä ja varsinaisen tekstin tuottamista. Ryhmän ohjaaja voi osoittaa myös karsinnan paikat, jos omat muistelmat alkavat rönsyillä liikaa. Ryhmä antaa raamit ja opastaa näkemään olennaisen.

Totean lopuksi, kuinka Rasien Ratoksi julkaisu on jo useita vuosia saanut kunnian toimia edelläkuwatun kaltaisena ”muistojen aarrearkkuna”, ikkunana menneeseen, sukupolvien yhdistäjänä ja toivon mukaan myös keskinäisen ymmärryksen luojana. Samankaltaisena jatkukoon sen tehtävä myös tulewina vuosina, toivoo ystävällisesti hän.

Sovitettu Rasien Ratoksi julkaisusta päätoimittelijan, Poikosten sukuseuran puheenjohtajan Tiina Lindholmin luvalla

Antti Poikonen

Puheenjohtaja Tiina Lindholm esittelee Kunniapipoa ”Pikkasen komiasta SUVUSTA”, jonka sukuseura antoi 2013 kokouksessa Anne, Taisto ja Antti Poikoselle heidän ansiokkaasta työstään Poikosten sukuseuran hyväksi

Maineikasta verta Laihialta Poikosiin - Jaskarit

Jaskarit ovat kotoisin Laihialta. Aaron ”Aaro” Jaskari syntyi Laihialla 1.7.1880. Hän avioitui Yhdysvalloissa, paettuaan sinne Venäjän armeijan palvelukseen astumista, Korppisen tyttären Olga Krookin kanssa 27.9.1902. Olgan äiti on Kaisa Poikonen, Syrjänmäen Taneli Poikosen tytär. Olga ja Aaro saivat kolme tyttärtä ja pojan. Ensimmäinen lapsista Olga Irene syntyi 1903 Yhdysvalloissa. Perhe palasi Karstulaan 1905 ja ryhtyi hoitamaan Humpilla Korppisen tilaa. Aaro oli saanut kaivos töistä rahaa säästöön pesämunaksi Suomeen tuloa varten. Karstulassa syntyivät Antero 1905, Martta Tirkkonen 1906 ja Annikki Rautiainen 1913 ja heillä kaikilla on jälkeläisiä.

Koulusivistystä Aarolla oli kansakoulu, silloin se kesti neljä vuotta. Aaron kyvykkyydestä kertoo, että hän toimi Vakuutusyhtiö Salaman tarkastajana, oli kunnanvaltuuston jäsen ja kunnallishallinnon esimies Karstulassa (1909-1912) sekä kirkolliskokouksen jäsen. Näiden toimien lisäksi hän toimi jäsenenä Keski-Suomen maanviljelysseurassa, maataloustuottajain Keski-Suomen piiriliitossa, Keski-suomalainen -lehden johtokunnassa, Vaasan läänintarkastuslautakunnassa sekä MTK:n lisätyssä valtuuskunnassa. 1909 oli Korppisen tilalla avaus karjanjalostuksessa, kun tilalle tuotiin Pohjois-Karjalasta Karstulan ensimmäiset Itäsuomalaisen maatiaiskarjan lehmät (ISK-rotu).

Kansalaissodassa kuolemaantuomittuna

Aaro osallistui kansalaissotaan valkoisten puolella ja joutui Tampereella punaisten vangiksi. Suomessa kerrotaan, että vankileirillä hän tapasi tutun karstulalaisen miehen, joka oli vaikeasti punatau-

Olga ja Aaro Jaskari Amerikassa

tin. Karstunen arveli, että Jaskari viettäisiin pian teloitettavaksi, ja koska hän oli kuolemansairas Jaskari voisi pelastua tekeytymällä häneksi. Niinpä miehet vaihtoivat henkilöllisyyttä vaihtaen vaatteet ja mahdolliset muut tavarat. Kun sairastunut Karstunen sitten kuoli hänen päällään olleet Jaskarin vaatteet ym. (mm. kello) lähetettiin Karstulaan Jaskarin kuolinilmoituksen kera. Korppisella oli poikennut tuntematon nainen ja tuonut viestin, ettei syytä huoleen, Jaskari

elää ja palaa aikanaan kotiin. Ennen kuolemaansa karstunen mies oli pyytänyt Jaskaria huolehtimaan hänen perheestään, jos tämä henkilöllisyyden vaihto onnistuu. Tämän Aaro oli luvannut ja tiedetään hänen myös pitäneen lupauksensa.

Kansanedustajaksi

Jaskari oli aktiivi kunnallispolitiikassa ja nousi Kansallisessa Edistyspuolueessa vahvaksi nimeksi. Hänet valittiin eduskuntaan 5.9.

1922 yli puoluerajojen kannatuksella, niin että se vähensi Karstulan suurimman puolueen, Maalaisliiton, kannatusta. Aaro Jaskarin kuollessa 28.7.1925 se puolestaan heikensi Edistyspuolueen asemaa. Kuolema oli hyvin yllättävä, hän oli Salaman vakuu-tustarkastajana suorittamassa lähtökatselmusta Karstulan pitäjänapulaisen virkatalossa, kun salama iski sisälle huoneeseen ja tappoi Jaskarin. Muille paikalla olleille ei tullut vahinkoja.

Antero Jaskari

Aaron poika, Toivo Antero, oli isänmaallisaatteellinen kuten isänsäkin. Talvisodan sotilaalliset an-

siot veivät hänet 1940 RUK:n sotakursseille.

Kurssikirjassa on kuvaus Antero Jaskarista:

”Liikemies. Karstula – isäntämies-tyyppi, jonka kasvoja ei kurssin aikana mikään vetänyt vakavaksi. Sai käytännöllistä sotataittoa Taipaleessa, mutta ahkeroi ja kehitti taitojaan harjoituksissakin junailen ahkerasti ja neuvoen nuorempiaan. Yritti sovittaa pistoolin osia pikakivääriin.”

1971 ilmestyneessä Jukka L. Mäkelän Taipaleenjoki –kirjassa on sotakokemuksia, joissa Jaskari on mukana.

Sivu 153: ”Lähimpänä seisoivat siinä alikersantit Matti Saramäki ja Antero Jaskari. Hieman heitä hymyilytti everstin harhaluulo, mutta mitäpä tuohon sanomaan. Jälleen rysähti kranaatteja. Ehkäpä everstin sävelkorva oli hieman ruostunut, mutta joka tapauksessa hän vilahti ilman vaiheita korsun teelmän pohjalle litteäksi. Ja koska esimies teki niin, niin salamana oli perässä koko loistava seurue. Mutta montun reunalle jäivät seisomaan kaksi hilpeää kaverusta, Saramäki ja Jaskari. Heitä huvitti niin, että hartiat nytkyivät, vaikka eivät he sentään uskaltaneet nauraa ääneen ja kun he vilkaisivat toisiaan ja näkivät toisen kasvoilla tukahdutettua riemua, heitä nauratti yhä enemmän. Matti Saramäki – juukeli – keksi vieläkin lisää. Siellä hän seiso i ylhäällä reunalla kädet työnnettyinä syvälle manttelin lämpimiin taskuihin, katseli kerrosta alempana rähmällään viruvaa komentajaa ja toisti tämän äskeiset sanat: – Ei pidä pelätä.”

Sivu 169: ”Suuri henki, Taipaleen henki syntyi, sitä ei tehty. Syntyi Taipaleenjoen tuntumassa, minne puolustus kiteytyi. Se sai miehet toimimaan silloinkin, kun tilanne näytti toivottomalta, ja sittenkin vielä tekemään mahdottomasta mahdollisen.”

Asekätkennästä tuomioita

Sodan päättyminen monen mielestä onnettomasti ja vaarallisesti loi poliittisen ongelman nimikkeellä Asekätkentä. Sodan johto varautui miehitystilanteeseen. Tätä varten luotiin valmiudet laajaan hajautettuun aseelliseen sissitoimintaan. Toiminta käynnistettiin siten, että kuhunkin suojeluskuntapiiriin määrättiin rintamakomentajana kunnostautunut upseeri, ye-upseeri, jonka tuli muodostaa piirinsä paikallisista asukkaista materiaalin kätkentää toteuttavat elimet. Henkilöiden valinnassa

Antti, Tuula (Kerppola), Jaakko ja istumassa Antero Jaskari

oli tärkeintä luotettavuus. Syksyn 1944 ja alkukesän 1945 aikana oli luotu ase- ja ammuskätköjä eri puolille Suomea metsiin ja järviin 35 000 aseellisen miehen varusteiksi. Asia paljastui Neuvostoliiton valvontakomissiolle. Seurasi monivuotinen, Pohjoismaiden laajimmaksi paisunut oikeusprosessi, jossa 1488 henkilöä tuomittiin vankeuteen. Vasta jälkeinpäin eli tammikuussa 1947 säädettiin oikeusjärjestyksemme hengen vastaisesti taannehtiva laki, jonka perusteella langetettiin vankeus tuomio yli 400 henkilölle.

Karstula oli aktiivisimpia alueita asekatkennässä ja rangaistuksia-kin tuli:

”Jaskari Toivo Antero 05, liikemies, luutnantti, SSuo, Karstula. Tehtävä: Johtaja, pidätysaika 4 kk ja tuomio 5kk.” Tuomion hän kär-

si Vaasan Lääninvankilassa. Isä kertoi myöhemmin, että vankilasaolon aikana Vaasan reservinupseerit huolehtivat vangituille hyvät ruuat läheisestä ravintolasta ja tupakat myöskin.

Asekatkennässä hänellä oli esmiehenä majuri Jukka Malmivaara, joka vankilassaoloaikanaan opiskeli teologiaa ja jonka presidentti Urho Kekkonen sittemmin nimitti Kuopion Hiippakunnan piispaksi.

Pikku-Korppinen

Antti Jaskaria on askarruttanut myöhempi muistikuva. Isä ajoi sinisellä pitkänokkaisella Skoda autollaan 50-luvun alussa veljeni ja minut Myllykoskelle, siellä mentiin Pikku-Korppinen-järven rantaan, isä vain ”lainasi” rannassa ollutta venettä, soutelimme

hiljalleen, isä istui veneen perässä ja katseli tuon pienen järven rantavettä puhumatta mitään. Me pojathan emme silloin vielä tienneet noista muutaman vuoden takaisista tapahtumista mitään, joten emme osanneet kysyä ko. soutelun tarkoitusta.

Olisikohan tuolla soutelulla jotain tekemistä asekatkennän kanssa ?

Isä rakensi upean talon 40- ja 50-lukujen taitteessa Pääjärven rantaan. Siellä me lapset vietimme 50-luvun alkupuolella monia hienoja kesälomia isän luona. Isä muutti pois Karstulasta 1955, mutta palasi vielä kerran 50-luvun lopulla asuen talon yläkerrassa. Viimeisen kerran olimme Karstulassa kesälomalla v. 1959.

Antti Jaskari

Veteraani Emil Halminen – kolmasti haavoittunut

Korpraaliksi jo varusmiesaikanaan kohonnut Halminen lähti ylimääräisiin kertausharjoituksiin talvisodan edellä 10.10.1939 muiden Karstulan miesten mukana. Tulikasteensa Halminen sai itsenäisyyspäivän jälkeisenä yönä, jolloin sotaa kokemattomat miehet marssitettiin 25 km:n päästä suoraan taisteluun ajamaan viholliset pois Taipaleenjoen Koukunnimestä pääaseman edestä. Yritys epäonnistui, mutta pääasema jäi kuitenkin suomalaisten haltuun. Tappioita tuli.

Koviin taisteluihin Halminen joutui vielä joulukuun puolivälissä ja jouluna, jolloin venäläiset yllättivät hyökkäämällä Suvannon yli Patoniemeen ja Keljaan. Tammi-kuu oli rauhallisempi. Helmikuussa venäläiset yrittivät entistä suuremmilla voimilla murtaa myös Taipaleen puolustuksen.

Vain puoli kilometriä sai vihollinen työnnettyksi suomalaisia taak-

sepäin lähinnä ”porsliinipoikien” antaessa perään. Vain pari päivää levossa olleet karstuset passitettiin takaisin etulinjaan paikkaamaan porsliinipoikien puolustusta. Halminen muiden mukana alkoi olla jo kestävyysrajoilla. Linjaan oltiin taas lähtemässä Terenttilässä 2.3.1940 illalla, kun vihollinen piti yllä tavanomaista häirintätul- ta, jolloin tykinammuksen sirpa-leet haavoittivat Halmista kaulaan olkapäähän ja huuleen. Raahessa sotasairaalassa Halminen kuoli sodan loppuneen 13.3.1940.

Välirauhaa kesti 15 kk. Karstuset pantiin osaksi tykkikomppaniaan tuhoamaan panssareita lähdetäessä valloittamaan menetettyä Karjalaa takaisin. Tappioita tuli tykkimiehillekin, vaikka selvästi vähemmän kuin jalkaväessä. Oltiin menossa kohti vanhaa rajaa jo Suistamolla, kun Halminen haavoittui lentopommituksessa jal-kaan 16.7.1941.

Rintamalle Halminen palasi 4.9. toipumisloman jälkeen. Oltiin jo menossa lähellä Prääsää. Oli saatu myös järeämpiä piiskatykkeitä, jotka olivat 37-millisiä, mutta niilläkään ei pystytty tuhoamaan Klim Voroshiloveja ja T-34 vihollispanssareita. Tappiot pysyivät tykkikomppaniassa kuitenkin pieninä. Ilmeisesti tykkimiesten katsottiin päässeen jalkaväkeä helpommalla hyökkäysvaiheen aikana, sillä joukkoja nuorennettaessa jalkaväestä pääsivät lähes kaikki JR 50:n 1911 ja sitä ennen syntyneet rivimiehet siviiliin tammikuussa 1942, mutta ei tykkikomppaniasta. Vain ihan vanhimpia kotiutettiin, mutta 1910 syntynyt Halminen ei heihin kuulunut.

Noin puolitoista vuotta Halminen oli yksikössään Syvärillä, kunnes iso räihinä alkoi kesäkuussa 1944. Karjalan kannaksella oli etulinja murtunut ja Ihantalaan vietiin

Jatkuu sivulla 17

Värmlannin suomalaismetsien Poikosta ei vielä löytynyt

Kesän 2013 sukukokouksessa saatiin DNA-poskisylinäyte Ruotsista asti sukukokouksemme saapuneelta Mats Jonssonilta. Omissa sukutauluissaan hän käsitti olevansa suoraan miespuolinen jälkeläinen Karstulan Poikosesta. DNA-vertailu kuitenkin osoitti, että suoran isälinjan suomalaislähetyisyys on totta, mutta ei Poikosis-ta. Värmlannin suomalaismetsien jälkeläisillä on oma vertailusivustonsa. Heillä on niin hyvät sukutaulukot, että heiltä tuli jo ennen, kuin DNA-testi ehti mennä analyysiin asti, että kyseessä ei ole suora isälinja Poikosiin.

Hintaan 99 dollaria eli nykykursilla reilulla 70 eurolla saisi DNA-serkkututkimuksen, joka samasta näytteestä osoittaisi,

kuinka läheinen DNA-serkku kokonaisperimästä otetussa 750.000 DNA-kohdan vertailussa Mats olisi niihin Poikosiin nähden, jotka ovat Family Finder – serkkututkimuksen jo tehneet. Suomalaiset ovat perimältään niin lähellä toisiaan, että serkkulistoille tulee esimerkiksi 600 suomalaista, jotka ovat saman vertailutestin tehneet. Luonnollisesti Poikokset ovat kuitenkin keskenään aika karkipäissä etäisempien DNA-serkkujen saadessa pienempiä yhteneväisiä DNA-alueita.

Parasta Suomi DNA-projektissa on, että ilman mitään lisämaksua, DNA-vertailusta tulee sähköpostitse koko ajan lisäosumista viestejä, kun uusia tutkittuja Suomesta ja muualta maailmasta tulee. Tilauslo-

make ja suositushje, mitä kannattaa tilata, aukeaa Suomi DNA-projekti -hakusanan kautta. Suora osoite tilauslomakkeeseen on:

<http://www.familytreedna.com/group-join.aspx?&group=Finland&vGroup=finland>

DNA-testien suositus:

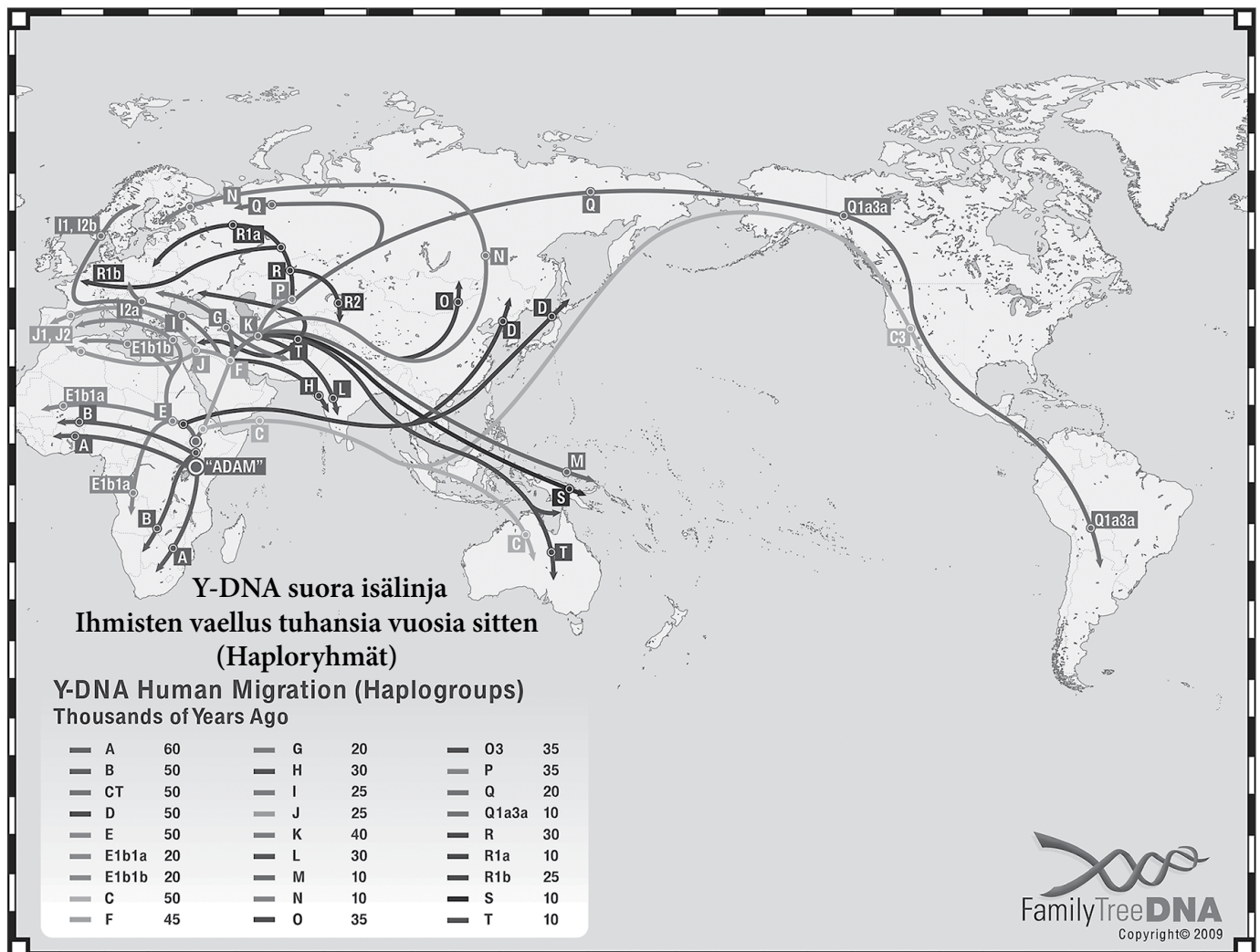
Suora isälinja Y-DNA 67 markkeriala (näytteenantaja miespuolinen, ei ikärajaa)

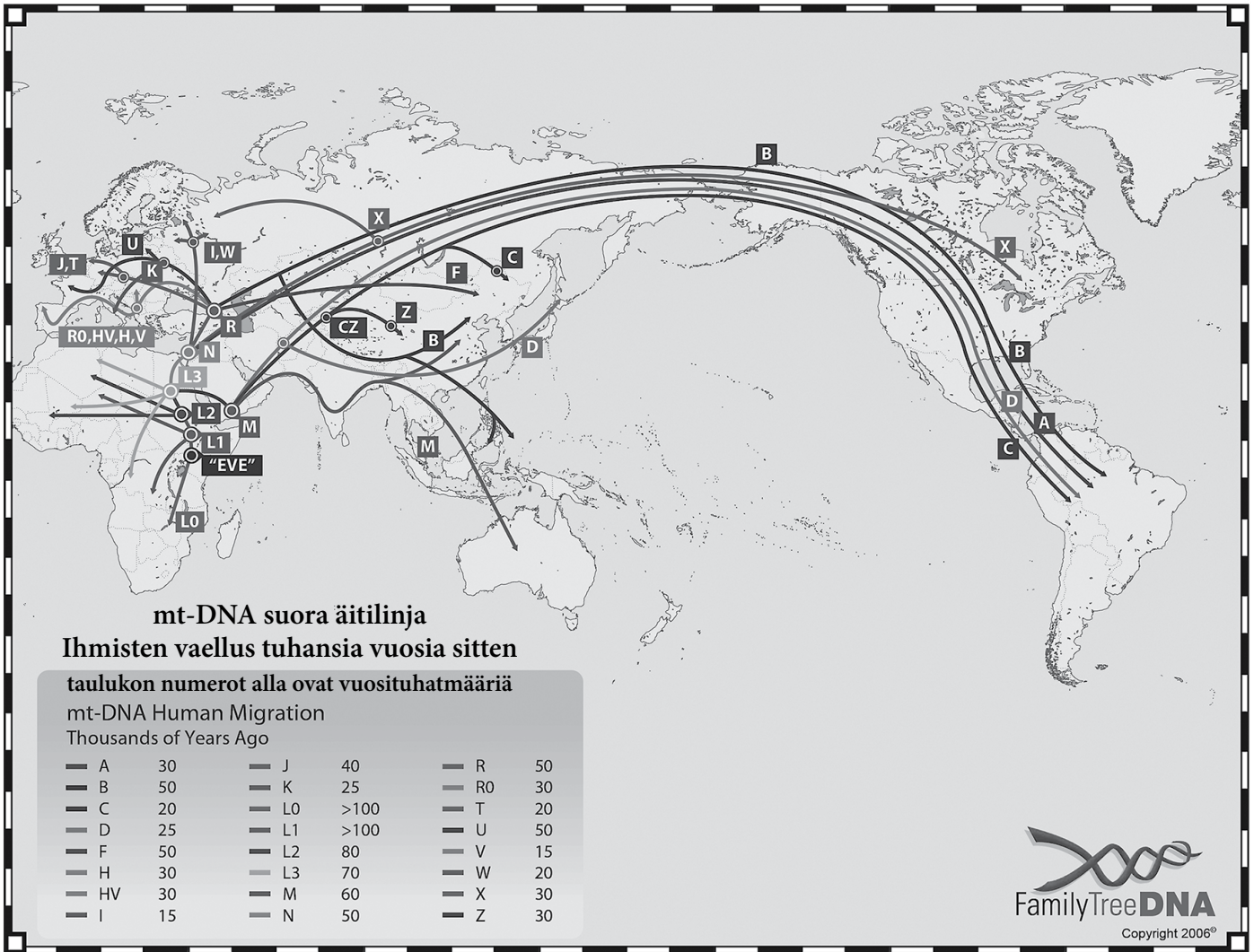
Suora äitilinja mt-DNA Full Sequence (näytteen antaja joko mies- tai naispuolinen)

DNA-serkkututkimus, Family Finder (näytteenantaja joko mies- tai naispuolinen)

Kannattaa tilata samasta näytteestä näiden yhdistelmä, esimerkiksi Comprehensive Genome, jossa on kaikki kolme, näyte miespuoliselta.

Lauri Koskinen

Family Finder (kokonaisperimän DNA-serkut) -testi vertaa kaikista esivanhemmista tulevaa kokonaisperimää muihin testattuihin nähden

John Koskinen, Yhdysvaltain veroviraston pomo, on Poikosia

Yhdysvaltain presidentti Barack Obama nimitti 1.8.2013 USA:n veroviraston johtoon suomalais-taustaisen John Koskisen. Yhdysvaltojen verovirasto vajosi kriisiin keväällä 2013, kun se jäi kiinni asiakkaiden syrjinnästä poliittisin perustein. Verovirasto oli jäädyttänyt konservatiivisten ryhmien hakemuksia kuukausiksi ilman kunnollista perustetta. Viraston johtaja Steven Miller oli joutunut jättämään tehtävänsä kohun seurauksena.

Senaatti vahvisti johtajanimityksen joulukuussa ja Koskinen aloitti työnsä Yhdysvaltain veroviraston IRS (Internal Revenue Service) johdossa 23.12.2013.

Koskinen sukua Poikosiin

Selma Poikonen syntyi 1865 Karskulan Lamminpäässä, 1887 hän sai Humpilla tyttären, Ida Marian, meni myöhemmin naimisiin Vahangalla Pohjosmäessä syntyneen tukkiurakoitsija Juho Heikki Koskisen kanssa ja sai hänen kanssaan kaksi poikaa: Eino Artturi ja Oskar Koskisen. Artturista tuli kansanedustaja ja Oskar lähetettiin Karskulasta kansalaissodan yhteydessä Tampereelle teloitettavaksi, syytöksellä ”kun oli niin joukkosielu”. Ida Maria Selmantytär avioitui 1905 Kimingillä syntyneen Juho Alfred Koskisen kanssa, joka on tukkiurakoitsijan Juho Heikki Koskisen poika.

Ida Maria ja Juho Alfred Koskinen saivat Hanna-tyttärensä Karstulassa. Perhe muutti Yhdysvaltoihin Ohioon 1900. Siellä Clevelandissa heille syntyi poika Yrjö Koskinen 1905. Yrjö avioitui Minnesotassa asuvan englanninopettajan, Irja Danskan kanssa. Ohion Clevelandissa syntyi Yrjö ja Irja Koskiselle poika, John Andrew, 1939.

John Andrew Koskinen, Washington, USA

John Koskinen kertoo suomalaisjuuristaan

”Vanhempani puhuivat sujuvaa suomea, mutta me emme oppineet kieltä, koska he halusivat meidän sulautuvan yhteiskuntaan ilman aksenttia. Näin heillä oli myös kahdenkeskinen kieli, jolla keskustella henkilökohtaisista asioista. Tiesimme aina jotain olevan meneillään, kun he alkoivat puhua suomea.

Vanhempani menivät naimisiin ja asuivat vuosia Clevelandissa, jossa heidän lähimmät ystävänsä olivat myös suomalaistaustaisia. Joten kasvoimme onnellisina pitäen itseämme suomalaisina, ja ajan kuluessa olin ylpeä, että saatoin tavallaan yhdistää itseni suuriin suomalaisiin, kuten Sibelius, Nurmi ja Saarinen. Korkeakoulussa kirjoitin tutkielman suomalaisten sankarillisesta taistelusta Venäjää vastaan toisessa maailmansodassa. Aihe teki minuun lähtemättömän vaikutuksen ja on yksi syy, miksi kannatan yhä aina altavastajaa.

Haluan ajatella, että olen perinyt jotain suomalaisesta sisusta, josta kuulin niin paljon nuoruudessani.

Urallani olen keskittynyt johtamaan suuria, vaikeuksissa olevia organisaatioita sekä yksityisellä että julkisella sektorilla, ja sellaisessa ympäristössä menestyminen vaatii vahvoja hermoja ja sinnikkyyttä. Niistä kiitän suomalaisia esi-isiäni.”

John Koskinen valmistui Duken yliopistosta Pohjois-Carolinasta 1961 ja suoritti Yale Law Schoolin lainopintututkimuksen 1964. Teki 21-vuoden työuran liikkeenjohtoyritys Palmierissa, joka avusti suuria, vaikeuksissa olevia yrityksiä. Tuona aikana hän loi miljoona omaisuuden. John tunnetaan avokätisenä demokraattipoliitikoiden tukijana.

Vaikea tehtävä veroviraston johtajana

Tulevassa tehtävässään Koskisen pitäisi muun muassa osallistua Obaman epäsuositun terveysreformin toimeenpanoon ja jahdata ulkomaisilla tileillä veroja kiertäviä rikkaita. Veroviraston päätehtävä on kerätä amerikkalaisilta vuosittain yli 1500 miljardia euroa erilaisia veroja.

Koskinen on sanonut olevansa innoissaan uudesta haasteestaan, vaikka hänellä ei ole verojuristin kokemusta. Hänellä on kuitenkin kova maine ongelmien selvittäjänä.

Koskinen toimi 90-luvulla demokraattipresidentti Bill Clintonin hallinnossa budjettiosaston johtajana. Clinton nimitti Koskisen vetämään niin sanottua Y2k-komiteaa, joka selvitti vuosituhannen vaihteen pelättyjä tietokoneongelmia. Hän oli vuosina 2000 – 2003 Washingtonin apulaiskaupunginjohtaja. Republikaanipresidentti George W. Bush nimitti Koskisen vuonna 2008 luotsaamaan vaikeuksiin ajautunutta Freddie Mac – asuntolainapankkia, joka oli yksi finanssikriisin alullepanijoista.

Yhdysvaltain jalkapallon MM-kiisojen isäntäkomitean tehtävissä 1994, USA:n jalkapalloliiton puheenjohtaja 2004 – 2008. Duken yliopisto antoi 1999 jalkapallotadioninsa nimeksi Koskinen Stadium, kun Koskinen vaimoineen oli tukenut sen rakentamista.

”Isäni kuoli jo vuonna 1956 eikä koskaan käynyt Suomessa. Äitini, joka oli englanninopettaja, kävi kerran Suomessa sukulaistensa luona. Minä en ole vielä Suomeen ehtinyt, mutta toivon korjaavani tilanteen. Tosin uudessa työssäni ei taida olla juuri aikaa lomailuun.”
John Koskinen kirjoitti IS:lle.

Iltasanomat uutisoi aiheesta
2.8.2013, 21.12.2013, 23.12.2013

Antti Poikonen

**Kuva oikealla - olemme
ryhmittyneet valokuvaan
Petroskoissa**
Väinö Paananen

Perestroikasta nykypäivään

Me metsämiehet olimme palamassa Saksasta Finnjet-laivalla kevättalvella v. 1985. Silloin laivan radio kertoi uutisen, että Neuvostoliiton uudeksi presidentiksi on noussut Mihail Gorbatsov (s. 1931). Kohta kerrottiin, miten uusi presidentti suunnitteli maahan uudistuksia. Alko perestroikan aika, jolloin koko maailma vavahti. Mietittiin ja keskusteltiin, mitä tämä kaikki tulee vaikuttamaan kansainyhteisössä. Tiesimme kyllä, mitä Neuvostoliitossa on aikaisemmin tapahtunut. Yksilövapautta ei kunnioitettu, josta saivat paljon kärsiä esim. uskovat. Suomalaiset uskovat olivat noina vaikeina aikoina pyrkivät auttamaan naapurimaan seurakuntia vieden sinne salaa Raamattuja ja muuta hengellistä kirjallisuutta. Suomen kirkko ei ollut erikoisesti innostunut tästä toiminnasta, mutta pääosin yksilöuskovat käsittivät, miten tärkeää oli se, että kristityillä on oma Raamattunsa. Siellähän kirjoitettiin paljon käsin Sanaa ja hengellisiä lauluja, koska niitä ei kirjapainoissa painettu.

Evangelistan ennustus

Ainakin osaksi tuo into hengellisen kirjallisuuden viemisestä ns.

"rautaesiripun", kuten aluetta nimitettiin, johtui siitä, kun amerikkalainen evankelista David Wilkerson näki huhtikuussa v. 1973 näyn suurista mullistuksista mm. kommunistimaissa. Tuo evankelista kirjoitti näkynsä "Näky"-kirjaan, jossa hän sanoo, että "*Jumalan Pyhä Henki särkee rauta- ja bambuverhot ja etsii sekä löytää janoisia sydämiä Neuvostoliitosta, Kiinasta ja Itä-Euroopasta*". Hän jatkaa: "*Jumala suo Idän ja Lännen hetkellisen aselevon, jotta sen aikana levitettäisiin evankeliumia kommunistimaihin. Tie Neuvostoliittoon kulkee Suomen kautta. Suomessa tapahtuva Pyhän Hengen suunnaton toiminta voi levitä ja leviääkin Neuvostoliittoon ... Lyhyen vapauden aikana tapahtuu hengellistä herätystä ...*"

Tosiasiassa näin kävikin Itä-Euroopassa ja Neuvostovenäjällä. Kiina oli ollut hengellisesti lukittu vuodesta 1949:stä asti. Siitä huolimatta siellä alkoi 1980-luvulla valtava herätys, jonka seurauksena noin 100 miljoonaa kiinalaista kääntyivät kristityiksi. Tuskin ihmiskunta on kokenut vastaavaa. Näyttää siltä, että Wilkersonin näky on toteutunut. Kohta perestroikan alkuvaiheessa postiyhtey-

det Neuvostoliittoon avautuivat. Saimme sieltä, eri puolilta Neuvostoliittoa, melkoisesti henkilökohtaisia osoitteita niiltä, jotka toivoivat saavansa hengellistä kirjallisuutta, Suomessa oli kyllä tätä kirjallisuutta saatavissa. Aloimme lähettää kirjepakettia eri puolille Neuvostoliittoa. Sieltä alkoikin tulla kiitoskirjeitä ja näin totesimme, että posti kyllä kulkee.

Neuvostoliiton loppuaika

Kävin ensikertaa Neuvostoliitossa vasta v. 1987. Jyväskylässä oli pari tuttua miestä, jotka olivat käyneet Neuvostoliitossa tamperelaisten kyydissä. Eräänä iltana he ehdottivat minulle, että alkaisin järjestää omia matkoja naapurimaahan. Olin juuri jäänyt eläkkeelle, joten minulla oli kyllä aikaa. Olin aikaisemminkin järjestänyt metsäjärjestöille matkoja kotimaahan ja naapurimaihin, sekä seurakuntalaisille Israel-matkoja.

Ensimmäinen oma matka tapahtui kesällä 1988. Silloin etsimme Leningradin seurakuntia ja niitä löysimmekin. Tutuksi tuli 60 km:n päässä oleva Hatsinan seurakunta. Se kokoontui isossa vanhassa tsaarinkoiratarhassa. Tuohon seurakuntaan matkusti vaikeina aikoina kaukasiakin kuulijoita aina Siperiasta asti. Tilaisuudesta kestivät useita tunteja, koska sunnuntaisin joku ryhmä saattoi tulla paikalle kaukaakin, kun varsinainen tilaisuus oli loppumassa. Silloin kokous käynnistettiin uudelleen. Silloin päätimme, että oma tehtävämme on viedä evankeliumia niille, jotka eivät ole sitä kuulleet. Meidän bussissamme saattoi olla jopa yli neljäkymmentä henkeä. Aloitimme järjestää tilaisuuksia eri puolille kaupunkia. Jo Neuvostoliiton aikana jaoimme kirjallisuutta kadulla. Miliisit eivät oikein käsittäneet, mitä heidän pitäisi tehdä nykytilanteessa. Olihan tällainen toiminta ennen mahdotonta.

Yllättävää tukea

Ovet avautuivat kuitenkin laajempaan työhön yllättäen. Eräänä päivänä olimme Sovetskaja-hotellin luona. Tapasimme siinä kansanedustaja Aleksander Adusevin, jolloin syntyi keskustelu siitä, mitä me nyt teemme. Hän oli kovin kiinnostunut työstämme. Sen seurauksena saimme hänestä nyt hyvän puolestapuhujan asiassamme. Hänen avullaan pääsimme ilmeisesti ensimmäisinä viemään sanaa moniin vankiloihin. Vankilassa saattoi olla vankilan johtaja ja poliittinen kasvattaja, poliitruki, joilta kummaltakin piti saada lupa mennä muurien sisäpuolelle. Muurien kulmissa oli vartiotorni, joissa oli aseelliset vartijat. Eräänä aamuna erääseen vankilaa mennessämme huomasimme, miten jännittynyt tilanne siellä oli. Tuli tiedoksi, että yön aikana eräs vanki oli yrittänyt paeta, mutta hänet ammuttiin. Kävimme usein myös naisvankilassa, jossa silloin oli n. 600 vankia. Vankilan johtaja oli Lebedev, joka aina otti meidät mielellään vastaan. Myöhemmin hän kävi muutaman kerran Jyväskylässä luonamme.

Meille avautuivat muutkin vankilat, sairaalat, koulut, jopa konserttitalo. Järjestimme tilaisuuksia myös Kazanin kirkon rapuilla ja puistoissa. Ei tarvinnut muuta mainosta kuin alkaa laulaa. Silloin puistoon virtasi kansaa

kuuntelemaan. Meidän bussissamme oli yleensä 20-40 henkeä. Menomatalla suunnittelin miten toimia. Noin suurta ryhmää ei voi joka paikkaan viedä.

Jaettuna pienempiin ryhmiin, kukin ryhmä sai osoitteen ja aikataulun mihin tulla mennä. Tässä erään päivän ohjelma 31.10.1981:

- Vierailu Kolpinon peruskoululla
- Vierailu nuorison kasvatuslaitoksessa
- Vierailu naisten
- Vierailu miesten vankilassa

Sovimme kohteen johtajan kanssa, milloin tulemme heidän luokseen.

Olimme riippumattomia

Saimme Venäjän suurlähetystöstä viisumit, jotka yleensä kestivät puoli vuotta. Yhden henkilön puolen vuoden viisumi maksoi noin muutaman markan. Järjestimme koko matkan siten, että tilasimme täältä paikallisen bussin. Käytimme pääosin samaa bussia ja samaa kuljettajaa.

Leningradin kaupunki oli valmis maksamaan hotellilaskut, mutta kieltäydyimme, koska halusimme liikkua vapaina. Aina-kin kiitollisuusvelka olisi meitä sitonut. Veimme paljon erilaista tavaraa, vaatteita, jopa vedenpuhdistajan sairaalaan. Matkailaiset maksoivat autokustannukset, majoituksen sekä hankimme kirjallisuuden. Sitä vietiin myös Saarijärveltä. Esimerkkinä kustannuksista vuodelta 1991 oli yli 300.000 markkaa, joista suurin

Lauluryhmämme Kazanin kirkon portailla - jaan hengellistä materiaalia

Rukoushetki Pietarilaisessa nuorisovankilassa - 13-15 v poikia

summa oli bussi- ja hotellikulut. Ryhmämme kävi myös Petroskoissa, Valko-Venäjän Minskissä, Ukrainan Kioassa ja Tallinnassa. Tuo Kiovan matka erikoisesti jäi mieleen. Oli toukokuu v. 1989 ja hevostakanjat kukkivat. Hotelimme vieressä oli metroasema. Eräänä päivänä lähdin tuon aseman lähistölle, jossa liikkui paljon ihmisiä. Tarkoituksenani oli antaa ohikulkijoille hengellistä kirjallisuutta. Kun kansa näki, mitä heille tarjosin, ympärilleni tuli nopeasti ruuhka. Monet tunkeutuivat tuon ryhmän läpi saadakseen osansa. Siellä ihmiset sanoivat, että heille on 70 vuotta valehdeltu. Nyt he halusivat tietää, mitä heille nyt tarjotaan. Jano hengellisiin asioihin oli 90-luvun vaihteessa valtava. Olihan Ukrainassa tapahtunut muutama vuosi sitten tuo Tšernobylin ydinlaitoksen onnettomuus joka tapahtui noin 30 km:n päässä pääkaupungista. Kioassa oli lastensairaala, johon oli tuotu sellaisia lapsia, joilla oli säteilyvammoja. Näimme, miten lasten päät olivat hiuksettomia ja kasvot turvonneet. Äiti saattoi istua lapsensa vuoteen vieressä. Paljon oli mur-

hetta ja ahdistusta ja käsitettiin, että vain Jumala vain voi auttaa.

Suosiomme kasvoi

Toimintamme kuitenkin keskittyi pääosin Leningradiin/Pietariin. Halusimme järjestää tilaisuuden Pietarin keskustassa olevassa konserttisaliin. Mukana olisi ollut myös Pohjois-Pietarissa olevan seurakunnan juutalainen saarnaaja. Menimmekin hänen luokseen keskustelemaan kokouksen järjestämiseksi. Hän ei kuitenkaan jaksanut, ilmeisesti hän oli sairas. Lähdin tulkin kanssa majapaikkaa neuvottelemaan, mitä nyt pitäisi tehdä. Hän sanoi yhtäkkiä: Siestarjoki! Lähdimme katsomaan paikkoja. Kaupungin laidalla oli konserttitalo. Siellä oli Alla niminen nainen, joka toimi tuon kiinteistön vahtimestarina. Kerroimme asiamme. Hän lupasikin salin käyttöömmä ja vielä ilmaiseksi. Aloimme heti suunnitella sinne tilaisuuksia. Paikkakunnan lapset olivat kuulleet, että paikalla oli suomalaisia ja tulemme järjestämään yleisötilaisuuksia. Suuria mainoksia ei tarvittu, sillä tilaisuuksiin tuli satoja ihmisiä. Sali

tuli täyteen kuulijoita kokous kokoukselta. Järjestimme myös lasten tilaisuuksia ja heitä tuli mukaan 300-400. Seuraavana kesänä v. 1993 Siestarjoelle perustettiin paikallinen seurakunta.

Siestarjoen seudulla on 80.000 ja Pietarissa noin 5 miljoonaa asukasta. Pietarissa saimme yhteyden juutalaisiin. Heillä oli oma järjestö, joka pyrkii auttamaan heikäläisiä. Järjestimme heille omia tilaisuuksia. Siihen aikaan juutalaiset alkoivat saada lupia muuttaakseen Israeliin. 1990-luvulla, noin miljoona venäjänjuutalaista matkusti isiensä maahan.

Laaja Neuvostoliitto alkoi menettää otteensa jo 1980-luvulla, jolloin sen tasavallat alkoivat irtautua emämaasta. Vanhoillisten ja uudistaneiden välille tuli suuria erimielisyyksiä. Tarvittiin jopa tankkeja selvittämään, kuka on vallassa. Presidentiksi tuli uudistaja, Boris Jeltsin, ja Gorbatshev joutui eroamaan. Neuvostoliiton tarina päättyi 25.12.1991 ja tilalle tuli Venäjä. Juuri noina vuosina saimme mahdollisuuden toimia lähes vapaana kaikista vastustuksista. Häätäntyneet, epätoivoiset ja uutta etsivät lähimmäisemme, Venäjän kansa, etsi kokosydämissä uutta tietä eteenpäin. Se oli historiallinen, jopa kirkkohistoriallinen, vaihe tuon kansan kohdalla, Oli todella mielenkiintoista olla siellä mukana vain tavallisena tallajaana.

Noilla matkoilla oli mukana kaikkiaan lähes 200 henkeä. Joku kävi Venäjällä vai kerran, monet kymmeniä kertoja. Joku on jatkanut tuota työtä edelleen, eli tehnyt jo yli sata matkaa. Varsinkin Länsi-Venäjä on nyt hengellisesti hiljentynyt. Aika näyttää, min-käläinen on Venäjän tulevaisuus. Sulkeutuuko maa uudelleen, kuten Wilkerson ennusti? Jumala tietää – minä en.

Väinö Paananen

Sensorina ja valelääkärinä

Taannoin tässä lehdessä käsiteltiin lyhyesti kenttäpostia ja siihen liittyvää sensuuria. Palaan aiheeseen omakohtaisine kokemuksineni. Vuonna 1941 kesäkuussa olin Keski-Suomessa Karstulassa sukulaisten luona osittain lomalla, osittain töissä. Sodan varjo kummitteli jo kaikessa toiminnassa. Hevosten pakko-otto armeijan käyttöön alkoi ja jouduin sihteeriksi kirjamaan tarvittavat tiedot. Erytystä kiitosta sain kun osasin niin hyvin aakkoset.

Ilmavalvonnassa

Sitten sain komennuksen osallistua ilmavalvontaan Karstulan suojelekuntatalon katolle pieneen torniin. Liekö suunniteltu sotaa varten? Tuskin. Valoisat Keski-Suomen kesäyöt olivat aina olleet suuri nautintoni, joten valvominen kaksi tuntia kerrallaan kaverin kanssa oli elämys. Toista oli ollut ilmavalvonta pakkasessa Helsingin tuberkuloosisairaalan kattoterassilla talvisodan aikana.

Tädilleni, joka silloin oli lottien puheenjohtaja, tuli silloin pyyntö yhdestä lotasta kenttäpostikonttoriin. Suhteilla pääsin lähtemään, oli halu saada uusia kokemuksia. Kpk 1 sijaitsi siinä vaiheessa Pieksämäellä. Lottien lisäksi siellä ahersi lomalla olevia koulutyttöjä. Näistä eräs oli myöhemmin kuuluisa runoilija Aila Meriluoto. Vii-sikymmentä vuotta myöhemmin löysin tämän tiedon eräästä hänen kirjastaan. Työmme oli hauskaa, heittelimme vain paketteja. Näin pakettiposti on aina toiminut.

Matkaselästä sensuuriin

Kun rintama eteni, pakattiin lotat ja postin ammattilaiset junaan ja kahden vuorokauden päästä olimme Matkaselässä, joka vain pari päivää aikaisemmin oli vallattu. Sieltä sain siirron sensuuriin, joka

oli kenttäpostissakin salaperäinen alue, josta ulospäin ei tiedetty mitään. Tehtävämme oli saksilla tai mustalla värillä poistaa paikan- tai yksiköiden nimet ja muitakin tietoja, jotka olisivat olleet yleisen mielipiteen muokkaamisen kannalta haitallisia. Ehkä se oli syyskuuta, kun Mikkelistä tuli uudet ohjeet. Oli tilastoitava jokainen avattu kirje ruudukkoon määrättyjen näkökohtien mukaan. Oli arvioitava miehistön tyytyväisyys esimiehiin, muunaan, taistelutahtoon, koti-ikävään, jne. Oli varmaan muitakin tekijöitä, jotka ovat jo unohtuneet. Henkilönimiä ei tilastoitu, mutta käsittääkseni sensuurin johto tilastoi yksikön nimen. Tiedot lähtivät nopeasti Mikkelisiin. Johtaja toi meille neljälle sensorille – kaksi lottaa ja kaksi sotilasta – pinkan kirjeitä, luullakseni samasta yksiköstä kaikille. Itse emme saaneet niitä hakea. Tästä sensuurin toiminnasta vasta tänä syksynä olen nähnyt julkisuudessa mainittavan.

Suurin osa kirjeistä oli kuin toistensa kopioita, mutta piristäviä poikkeuksiaikin oli. Oli lahjakkaita kirjoittajia, joiden teksti saattoi olla sellaista, että vasta meidän aikamme olisi hyväksynyt nämä tekstit kaunokirjallisuuteen. Pikkuhauskaa oli joskus, kun nokkela sotilas yritti ilmoittaa sijaintinsa ”Tyvestä puuhun nousta, ei...”. Olisikohan vaimo tiennyt sellaista paikan nimeä kuin Latva.

Omituisinta oli että yleisin kirjoitusväline oli kosmoskynä, olisiko se ollut halvempi kuin lyijykynä. Kosmoskynän jälkeä oli vaikea lukea.

Olimmeko vannoneet valan, en muista, mutta sellainen aivopesu meillä oli, että mistään henkilökohtaisesta emme koskaan puhuneet, emme myöskään mielialatiedoista. Jouluun asti elin

Suomen kansan syvien rivien tunteiden ja toiveiden parissa, sitten tuli matka Helsinkiin.

Opinnot jatkuivat

Sodankin aikana yliopistossa koulutettiin ajoittain lääkäreitä ja hammaslääkäreitä ja näin pääsin jatkamaan hammaslääkärin opin-tojani. Väliaikoina olin lottakomennuksella esimerkiksi puhelin-keskuksen hoitajana Itä-Karjalassa rintama-alueella. Koko ajan pyrin lääkintähommiin rintamalle lottana. Kirjoitin isäni lääkärioveljelle kenttäsairaalaan, mutta hän tyrmäsi minut: ”Voi rakas tyttö kulta, älä tule tänne. Täällä on kauheaa!” Tämä olisi kyllä ollut sensuroitava lause.

Lääkäripulaan valelääkäreitä

Vuonna 1943 suoritin hammaslääketieteen kandidaatin tutkinnon. Se vasta yllätys oli, kun päämaja katsoi, että lääkäripulaa helpotetaan määräämällä hammaslääketieteen kandidit sotasairaaloiden osastonlääkäreiksi. Vaasan sotasairaalan ylilääkärillä Karsten Slätiksellä oli niin paljon arvos-telukykyä, että hän piti minua pikemminkin valelääkärinä ja ottaen myös huomioon pitkälle edenneen raskauteni, hän määräsi minut tutkimustyöhön. Kuitenkin lukukautta minua edellä opiskellut Ester Oksa sen sijaan hoiti osastonlääkärin virkaa, välillä varsin epätoivoisena. Saimme samaa palkkaa, minä elämäni parasta.

Kiitos rokotusten harva on Suomessa viime vuosikymmeninä nähnyt jäykkäkouristuspotilasta. Sotasairaalassa Ester lähetti hakeamaan minua apuun, mutta siinä vain jouduimme yhdessä kauhuissamme ihmettelemään, kun mies-parka oli kaarella korkealla kantapäitten ja pääläen varassa.

Tässäkin tapauksessa sairaanhoitajat olivat kullan arvoisia, kun tiesivät mitä ei saa tehdä. Tässä näin mitä kaipaamani sairaalatyö on!

Tartuntatautiepidemiat toi mieheni pois rintamalta

Valelääkärin työni ja hyvä palkkani loppuivat raskauteni johdosta kahteen kuukauteen. Palasin Helsinkiin ja yllätys-yllätys: mieheni, joka oli lääketieteen kandidaatti, sai komennuksen Syväriltä Helsinkiin laboratorioon joukoissa levinneiden pahojen epidemioiden selvitystyöhön. Punatauti ja pilkkukuume raivosivat rintamalla. Aiheesta tulikin hänen elämäntyönsä.

Hellevi Penttinen

"Espoon sotaveteraani" 4/2012

Mitä kenttäpostissa syötiin?

Kesällä 1941 Kpk 1:ssä Matkasselässä syötiin hernekeittoa, johon oli sekoitettu edellisen päivän makkarakeiton loput. Seuraavana päivänä oli makaronikeittoa, jossa oli mukana edellisen päivän hernekeiton loput. Tämä jatkui viikkoja. Herneet olivat lahjoitus Ruotsista, pilaantuneita purkkiherneitä. Leipä oli jossain leipomossa epäonnistunut erä, joka oli saatu halvalla. Se oli kovaa kuin kivi, liotettuna siitä tuli umpisitkeää. Siitä sai purtua vain millimetrin kokoisia paloja.

Laihduttiin sopivasti, kuten koko Suomi. Uskomatonta on, et-

tei herneistä sairastuttu. Syksyllä tulivat paleltuneet perunat mukaan ruokavalioon. Ymmärsimme kylä, että etulinjaa oli saatava paras mahdollinen muona.

Herkullisin ruoka, mitä sota-aikana sain, oli sairasjunassa tarjottu taivaallinen lihamakaronilaatikko. Eri sarjaa oli tietysti Itä-Karjalassa Jänkäjärvellä itse pyydetty kalat: kuha, ahven ja hauki, josta pojat tekivät suolakalaa. Tähän aikaa ei tunnettu iskulausesta ”Raaka kala – paha kala!”

Hellevi Penttinen

Harvinaista kuvamateriaalia!

Raseilla on tarjottavanaan lukijoille valokuva, jossa poseeraavat henkilöt ovat jääneet monille vieraiksi, jopa ennennäkemättömiksi. Kyseessä on Aune Ahosen kodin seinällä oleva taulu, jossa ovat Juho ”Mestari” Rasi (11.5.1868-29.8.1927) ja puolisonsa Johanna o.s. Honkonen (29.2.1872-4.5.1954). Heidät oli vihity 7.11.1888, ja he saivat 12 lasta, joista nuorimmainen, Aune Ahonen, asuu Petäjavedellä. *Tiina Lindholm*

Olga Poikonen ja Edvin Ahola Kuoppalassa ja Toholammilla

Isovanhempani eivät olisi tutustuneet, ellei äidinisäni isä Gustaf eli Kustaa Ahola, Pihlajavedeltä, olisi tullut Pylkönmäen Kuoppalan kylään ja ostanut maata ”Autuas” Antti Poikoselta v. 1895. Kaupakirjaan on alue sovittu seuraavasti: ”Ostaja saa Pekkalan talon itäpäähän Hyytiäistenmäen takana olevan niityn läheltä olevasta kivi-pyykistä kohdastansa poikki maan vanhaa rajaa myöden, kummingin raja käännettynä niin, että se menee Herokuusen lähteeseen sillä lailla, että mainitusta lähteestä sopii juomaan sekä Kuoppalan että Hyytiäisten eläimet.”

Olga ja Edvin avioon 1898

Myyjän tytär Olga Poikonen ja ostajan poika Edvin Ahola avioituivat joulukuussa 1898. Saattoi olla jo seuraavan vuoden jouluaattoamu, kun Olga huolissaan kävi vanhemmilleen kertomassa, ettei Edvin ollut palannut laukkukauppareissultaan, jonne hän oli lähtenyt suksien kanssa luvaten tulla jouluksi kotiin. Olgan palatessa takaisin olivat Edvinin sukset kumminkin jo ilmestyneet talon seinustalle.

Kunniallisuus

Vielä 1901 ei Edviniä ollut nimetty kauppiaksi kärjäpöytäkirjassa, joka tehtiin, kun Edvin oli haastanut erään miehen. Hyytiäistenmäen talossa pidetyissä lukukinkereissä tämä mies oli papistolle varatussa kammarissa solvannut näitä pastorin nuhteista piittaamatta. Edvinin vaatimus kuului: ”Tällaisessa tilaisuudessa ja minun huoneessani, harkitsen tällaisen menettelyn loukanneen kunniaani.” Tuomari kuitenkin katsoi, että loukkaus ei koskenut Edviniä. Käräjillä istui myös haastettu mies ja sanoi haastavansa Edvinin perättömistä puheista ”lailiseen edesvastuuseen”, mihin tuomari ei reagoanut.

Edvin kauppiana

Perhe muutti Kauppalan taloon samassa kylässä vuoden 1909 tienoilla. Tässä vaiheessa Edvin todennäköisesti on ryhtynyt maakauppiaksi. Suvun piiriin on jäänyt sitkeä muistitieto siitä, miten eräs tukkukauppias lisäsi nollan saataviinsa. Tästä aiheutuivat talousvaikeudet, joita varten Edvin otti pankkilainaa 18.000 mk. Lainan hoitoon eivät rahat riittäneet. Tuli lisää velkoja ja vekseleitä. Tässä kierteessä Edvin yritti kaikenlaisia keinoja ja sai haasteen käräjille velallisen epärehellisyydestä mm. määritteellä ”yrityksestä saada takaisin voittoa”. Sata vuotta sitten tämä prosessi oli kuumimmillaan. Olgan sisaren Iidan mies, Kalle Kallio, oli auttanut osaltaan ja joutui maksumieheksi.

Konkurssiin petettynä

Edvinin omaisuus asetettiin konkurssitilaan 10.10.1914. Olga haki pesäeroa 30.10.1914. Käräjäoikeudessa 6.10.1916 Edvin tuomittiin kolmen kuukauden vankeuteen velallisen epärehellisyydestä. Näyttää luonnolliselta, että perhe ei voinut jatkaa samalla paikkakunnalla. Niinkin pian kuin 27. samaa lokakuuta 1916 ostettiin Olgan nimiin Haarasen talo To-

holammin Asialan kylältä. Muutto tapahtui tammikuussa 1917. Kun kutsua vankeuteen ei ruvennut kulumaan, Edvin lähti itse sitä Vaasaan peräämään.

Hengellinen herääminen

Jo Pylkönmäellä asuessaan Edvin oli kokenut hengellisen herätyksen. Anna-tytär on kertonut, kuinka hänen isänsä oli aamulla varhain kirvesvartta veistäessään oivaltanut: ”Ei ole mitään estettä.” Edvin oli lähtenyt iloissaan naapuriin Taavetti Mikkoselle kertomaan, mitä hänelle oli tapahtunut. Taavetti tuli saman tien Edvinin luo naisten ollessa vielä navetalla, ja miehet alkoivat laulaa: ”Oi, minkä onnen autuuden, tuo usko myötään tuo.” Huutulaisyttö sai viran olla portailta varalla, ettei kukaan sävelkorvaa omaava pääsyt yllättämään laulajia.

Uudelleen alkuun

Alkuajat Toholammin Haarasessa olivat tiukat. Tätä kuvaa Olgan käynti naapurissa siemenviljaa lainaamassa. Sitä ei näillä naapureilla kuitenkaan ollut lainata. Olgan kerrotaan sanoneen portailta lähtiessään: ”Minä kylyvän vaikka hiekkoa ja se kasvaa!”

Paula Hotanen

Pylkönmäkisten Olgan-päivän yllätysvierailu Toholammille

Sukutukijan mietteitä 2014 - Sukukansion asema

Sukuseura köynysi yhden kynnyksen yli, kun sai kasaan sukukansion, jota viime kesästä lähtien on ollut saatavissa. Kesän sukokokouksessa niitä taisi mennä nelisenkymmentä. Olin valmis lyömään, vaikka vetoa, että toiset neljäkymmentä markkinoin niitä vielä syksyllä. Yllätyin myönteisestä vastaanotosta, sillä nyt kansioita on mennyt jo noin 140. Kolme kansiota meni kesällä Amerikkaankin. Suuri etu on ollut, että seuralla on oma tehokas kopiokone, jolla nopeasti saa uusia kansioita tehdyksi sitä mukaa, kun on kysyntää. Se on kyllä hintansa haukkunut. Kirjaa painatettaessa pitäisi arvailla kysyntää ennakolta.

Kustannusten kurissa pitämissiksi paperit on hankittu Jyväskylästä tukusta ja muste Englannista nettikaupasta, jossa se on lähes puolta huokeampaa kuin kotimaassa. Postittaa kansioita on tarvinnut melko vähän, vain toistakymmentä. Karstulaan niitä olen vienyt kymmeniä siellä perinpiiriä kansalaisopistossa vetäessäni. Kotoakin niitä on haettu yli kymmenen.

Vaikka sukukansiota olemme nimitelleet karvalakkikappaleeksi, niin puutteistaan huolimatta siitä on löydettävissä se tärkein, eli sukutietoja yli 16.000 Poikosiin kytkeytyvästä henkilöstä. Sukukaavioita sisältävillä värillisillä välilehdillä yritettiin helpottaa sukutietojen selaamista, sillä kansio on paksu, noin 940-sivuinen ja painaakin kolmisen kiloa. Selamaan tottumattomalla tietojen hakemisessa on haastetta helpotuksista huolimatta.

Kevennykseksi tuli kansion merkittävimpiä sukulehdissä olleita juttuja 36 sivua ja 46 sivua

valokuvia, joiden tulostamisessa paperitukoksia tuli jonkin verran, kun valokuville tarkoitettu paperi on kovin liukasta. Eräs ajatus olisi tehdä erillinen huomattavasti laajempi valokuvakansio, vaan iso työ siinäkin on. Sukuhaarojen välistä tasapuolisuutta voisi olla vaikeaa valokuvissa noudattaa, kun näyttävät joidenkin sukuhaarojen valokuvat olevan kiven alla.

Muutama sata henkilöä on tullut lisää sukutietoihin viimeisen vuoden aikana, mutta kansion niitä ei ole laitettu. Odottakoot seuraavaa julkaisua. Jotkut haaveilevat edelleen sukukirjasta ja jotkut sanovat, että kansiota parempaa tietopakettia ei olekaan sen suuren joustavuuden vuoksi. Kansion voi kukin mukavasti kerätä vaikka suvun valokuvia, kuolinilmoituksia, lehtijuttuja jne. Kansion sisältöä voi jokainen järjestellä mielensä mukaan. Kustannuskin on noin puolta halvempi kuin kirjaa tehdessä. Ounastelen, että jos kirjaa ruvetaan markkinoidaan ennakkotilauksia kyselemällä, niin tulee runsaasti vastauksia, että heille kansio riittää varsinkin, jos kirjasta on pyydyttävä 60 euroa ja sekään ei voi riittää, kun sukuaineistomme on näin laaja.

Palautetta kansion tiedoista odotettiin enemmän kuin on tullut. Jotkut ovat korjanneet tietoja perhesuhteiden muututtua. Virheitäkään ei ole paljoa korjailtu, vaikka niitä epäilemättä noin laajassa aineistossa on. Keskisuomalaisen kuolinilmoituksia tulee nykyisin seuratuksi entistä aktiivisemmin, kun niistä saa lisäyksiä sukutietoihin, vaikka ne usein ovatkin kovin niukoilla tiedoilla varustettuja. DNA-näytteitä olen painostanut antamaan joitakin monta kautta Poikosiin kuuluvia henkilöitä, mutta tulosta ei ole juuri tullut, sil-

lä asia on monelle kovin uutta ja outoa.

Sen kautta sukulaisuus on varmempaa kuin kirkonkirjojen merkinnät, joilla on voitu peitellä esi-isien ja äitien hairahduksia.

Taisto Poikonen

Poikosten tiedot

Suomen sukututkimusseura on lopettamassa internet tuen sukuseuroille. Olemme siirtäneet tietomme omaan serveriin, joten Poikostietojen nettiosoite on <http://poikonen.hobby-site.org/poikonen/>

Sieltä pääsee kaikkiin Poikosten tietoja sisältäviin paikkoihin.

Poikosten kuviin pääsee myös suoraan osoitteella

<http://poikostenkuvat.1g.fi/kuvat/>

Menetelmän periaate on, että elossa olevien henkilöiden tietoihin pääsee tunnuksen ja salasanan avulla, muihin suoraan.

Poikosnetin linkeistä:

***Yhteystietoja:** saa sukuseuran hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt.

***Kuvia:** vie Poikosten kuviin.

***Lisätietoja:** paikassa on mm. Poikoslehtiä ja muita sukututkimustietoja.

***Kartat:** sisältää Karstulan tienoiden karttoja useimmat 1846 yksi 1799 ja pari 1920.

***Sukuhakemisto**

Genealogy: on koko kertyneen sukutietokannan hakemisto. Elävistä ihmisistä on vain nimi ja pääsy vaatii tunnuksen ja salasanan.

Käytössämme on myös Risto Poikosen perustama Facebook ryhmä Poikosille

<https://www.facebook.com/groups/poikosten.sukuseura/>

Antti Poikonen

Puheenjohtajan palsta

Tervehdys teille, arvoisat lehden lukijat! Se on kuulkaa kevät koittanut tänne eteläänkin; muuttolinut peippoa myöten ovat jo pitempään lirkutelleet varsin reippaasti ja risunpolttosauhut kutkutelleet hajuepiteeliä sakeana kuin vanhankansan vappukalja. Talvenselkä on näin muodoin juhlallisesti katkaistu ja bikinikauteen varustautuminen ankarasti aloitettu.

Kun luomme silmäyksen kuluneen vuoden toimintaan, voimme todeta, että sukuseura on ollut hyvin puuhakas. Kesällä 2013 pidettiin 14. sukukokous, joka tällä kertaa löysi paikkansa kaukaa Hietamalta saakka. Pitkistä etäisyyksistä huolimatta väkeä kertyi melko mukava määrä ja asialliset asiat saatiin hoidetuiksi mallikelpoisesti. Taisto ja Antti Poikosen monivuotinen urakka saavutti yhden erittäin merkittävän etapin, kun veljekset laskivat käsistään kauan odotetun ja suorastaan myyntimestä nostaneen sukumapin! Näiden tapahtumien ohella sukuyhteyksiä ulkomaille on jatkuvasti vahvistettu ja uusia sukulaisia kartoitettu ja arkistoihin tallennettu. Myös hallitus on kokoontunut sääntömääräisesti ja joka kerta pitkään ja hartaasti monia asioita eri puolilta tarkastellen. Erityismaininnan ansaitsee tämänvuotinen kevätkokous, joka pidettiin 8.2.2014 iki-ihanana emännän, Anni Neittaanmäen, kotitilalla Saarijärven Koskenkylällä.

Henkilökohtaisesta aherruksestani sukuseuramme hyväksi on päivänvaloon tuotava osallistumiseni Savonlinnan valtakunnallisille sukututkimuspäiville 14.-16.3.2014 hra mieheni kanssa. Olin mukana aivan ensimmäistä kertaa ja vaikutuin asiantuntevista ja laadukkaista esityksistä, joita pitivät monet maamme kärkitutkijat. Sain tilaisuuden syventää sekä yleistä tietouttani että omaa henkilöhis-

toriaani ja solmia uusia yhteyksiä monien asiaa harrastavien kanssa. Suomen Sukututkimusseura ry. järjestää Valtakunnallisia sukututkimuspäiviä vuosittain – ilman osallistumismaksua! – eri puolilla maataamme. Suosittelen ja kannustan teitä hyvin lämpimästi ottamaan osaa mielenkiintoisiin tapahtumiin!-

Seuraavaksi tiedotan, että kesän 2015 sukukokous on suunniteltu pidettäväksi lauantaina 11.7. Karsulan lukiolla. Merkatkaapa tämä jo nyt allakkaanne ja lähestykää hallituksen jäseniä ohjelmatoimuksillanne sekä sukuseuran toimintaa koskevilla kehittämissideoillanne! Tähän liittyen mainittakoon, että kokouksessa päätetään muun muassa virallisten kokousten pitämisestä nykyistä harvemmin. Olemme muuten iloksemme saamassa yllätysesintyjänkin paikalle!

Mitä tämänkertaiseen Poikos-lehden tulee, voin aluksi todeta, että toisin kuin yleensä, uhkasi aviisis-

ta tulla liiankin täyteläinen – postituskuluja ja seuran taloudenpitoa ajatellen sivumäärä meinasi paistaa ylisuureksi! Kirjoittajia löytyi useita ja joillekin tarinoille syntyi pituuttakin niin, että niiden sisältöä oli pakko rajata. Mutta tätä seikkaa voitaneen pitää näinä nykyisinä matoisina aikoina perinmitättömänä ja suorastaan mukavanakin ongelmana. Tästä vuosikerrasta saamme nyt siis muun muassa lukea useiden eri sukuhaarojen muisteloita, minkä lisäksi pääsemme hiukan perehtymään moderniin genetiikkaan DNA-tutkimuksen myötä ja eläytymään eläimellisempäänkin menoon julkaisun loppupuolella. Runsas kuvitus lisää osaltaan lehden elävyyttä ja kiinnostavuutta. Kiitän sukuseuran jäseniä kaikesta aktiivisuudesta ja toivotan teille lupsakoita lukuhetkiä ja erinomaista eloa eteenpäin!

Sipoon Martinkylässä 30.3.2014

Tiina Lindholm

Vasemmalta: Pekka Neittaanmäki, Tiina Lindholm, Risto Poikonen, Liisa Neittaanmäki, Eeva-Liisa Mäkinen, Kirsti Leppäaho, Taisto Poikonen, Markku Möttönen, Lauri Koskinen ja istumassa talon emäntä Anni Neittaanmäki ja vierellä Pentti Rasi.

Täydennystä sukukansion Kuoppalatietoihin

Kuoppalassa 1922

Paula Hotanen tiesi tästä Kuoppalan väen kuvasta, että se on otettu 1922. Kuvaaja oli Atte Leustu.

Taaimmaisat kaksi Otto ja Ida Poikonen; vasemmalta Kalle ja Ida Kallio, Anni Ahola, Elias ja Vilma Poikonen, Rosa Poikonen; seur. rivi Johannes ”Juho” Poikonen sylissään tytär Sanni, vaimo Maria, ”Autuas” Antti Poikonen ja vaimo Maria, Aarne Poikonen ja tytär Kerttu (Hirvinen); edessä ”Juhon” lapset Jaakko, Sakari, Leo ja Liisa (Pekkanen), Oton ja Idan tytär Helvi (Sollo), Aarnen ja Rosan tytär Saara (Keikka).

Kuvasta oikealla Paula Hotanen kertoo: ”Antti ja Maria olivat leipomassa Poikolassa. Taloon oli tullut joku valokuvaaja ja pyytänyt lupaa kuvan ottoon, johon Maria oli vastannut, että sen kun laokaset. Aarne-pappa muisti tapauksesta vielä Arjan sitä kysellessä tyttönä ollessaan ja äiti Saara kirjoitutti minulle kuvan taa, että kuvattu **Poikolassa 1912**. Seinähirret kuvan taustalla vahvistavat kuvauspaikan Poikolan tuvaksi, kun levyjä vähän purettiin hirsien päältä. Suunnilleen hartioiden korkeudelta olevan leveän hirren alapuolella on kapea halennut hirsi, mm. kesäpäivän valo tulee korkealta tuvan päätyikkunasta, ja Antin takaa kajastaa pihanpuoleisen ikkunan valo.

Tämä sama kuva on julkaistu mm. Sinisalon Pylkönmäki-kirjassa, jossa kuvauspaikaksi kuvatekstissä sanotaan Kuoppalan tupa, vuosiluku 1910 tienoilla. Kirjan välissä on myös kuvaleike Sampo-lehdestä samasta kuvasta, paikaksi mainitaan Kuoppalan tupa, vuosiluku ei aivan sama (1914?).

Miksi sitten olivat Poikolassa leipomassa? Aarne oli poikamies, Poikola oli saatu valmiiksi. Kuoppalan Jussilla oli kai jo emäntä itsellään. Pöydän alla oleva taikinapytty lienee meillä edelleen, ja pöydänkin muistan nähneeni nurkissa.”

Kuoppalan isäntäpari Antti ja Maria Poikonen leipomassa Poikolassa 1912

Jatkoa sivulta 5

Veteraani Emil Halminen

Halmisenkin yksikkö. Pohjoismaiden kaikkien aikojen suurimmassa taistelussa menetti JR 50 lyhyenä jaksena 500 miestä kaatuneina ja haavoittuneina. Osansa tappioista sai myös tykkikomppania. Alikersantiksi kohonnut Halminen haavoittui 28.6. kolmannen kerran. Omaan komppa-

niaansa hän palasi vasta 6.9.1944, kun venäläisten kanssa oli jo tehty aselepo, mutta Lapin sotaan piti vielä lähteä. Tykistö oli saanut järeämpää tykkikalustoa, mutta sen käyttö oli vaikeaa, kun saksalaiset olivat tuhonneet ja miinoittaneet tiet ja sillat. Yli viisi vuotta armeijan harmaissa oltuaan Emil palasi Karstulaan 19.11.1944.

Kolmesta haavoittumisestaan hän

sai joka kerta kunniamerkin ja arvet muistoikseen. Pysyvää sotavammaa ei hänelle jäänyt. Vielä vuonna 1968 hänet ylennettiin reservin kersantiksi. Viimeiseen iltahuutoon Emil sai kutsun vuonna 2002 lähes 92-vuotiaana. Sukutaustaltaan Emil kuuluu Syrjämäen Poikosiin.

Seppo Halmisen aineistosta muotoili

Taisto Poikonen

Kollikissa Lurjus Liejulla lemmikkinä 1953 – 1956

Isä tämän kissan meille toi. Oli taas kerran istunut kommunistinaapurin kanssa värikkäässä väitelyssä. Tämä naapuri asui meidän metsätyöorantteen lähellä ja isä istui usein hengähtämässä työn jälkeen heidän luonaan.

Myöhemminkään ei juuri yksimielisyyttä syntynyt muusta kuin siitä, että meillä on yhteinen presidentti. Maalaisliitto ja kommunistit valitsivat Kekkonen vuoden 1956 vaaleissa.

Tulo Liejulle

Mehtäevväitä varten mukaan otetusta repusta näkyi kissan pää. Kissa päästettiin lattialle ja kävi heti taloksi, kun ruokaa tuotiin eteen. Se oli kuin aina olisi meillä ollut kotonaan. Sillä oli jo nimiäkin, Julius. Liekö syntynyt huhtikuussa Juliuksen päivänä. Sitä nimeä ei kuitenkaan monta viikkoa käytetty. Löytyi sopivampi nimi Lurjus, joka mielestämme kuvasi sen luonnetta hyvin.

Mielipaikakseen Lurjus valitsi leivinuunin päällyksen, johon se hyppäsi puulaatikon päältä. Matkaa oli metrin verran. Samaa rataa se tuli takaisin. Joskus leipomispäivänä sille tuli liian kuuma uunin päällä ja oli tultava lattialle jäähdyttelemään. Vain talvisin uuninpäällisyys oli suosiossa, kesät Lurjus viihtyi ulkona, kun riistaa riitti yllin kyllin. Kerran Lurjus putosi uunilta hellan kannelle, kun tapansa mukaan roikkui osittain hellan yläpuolella tukien tassullaan hellan yläpuolelle pingotettuun rimaan, joka putosi. Äkkiä se hyppäsi hellalta lattialle, että tassut eivät ehtineet kärventyä.

Kalastaminen ja vesielämä sekä saunominen

Lurjus opetettiin olemaan pelkäämättä vettä. Kissojen tapaan se oli ahne kalalle. Ongittiin särkiä ja ahvenia lasten pesupunkkaan, jos-

sa oli vettä noin viisi senttiä. Pian Lurjus alkoi saalistaa niitä laidan yli roikkimalla tassulla. Muutamaan syötyään vauhti lisääntyi, mutta niin lisääntyi vesikin. Lopulta vettä sai olla noin kymmenen senttiä, jolloin se meni punkkaan neljin jaloin. Mahaan saakka vettä ei saanut olla. Roikkimalla kissa ei enää juuri kaloja saanut, mutta ei hätää, Lurjuksella konstit eivät loppuneet. Saatuaan kalan kynsiinsä se painoi sen punkan pohjaa vasten, pani korvansa luimuun ja sukelsi saadakseen sen hampai- siinsa. Yleensä Lurjus söi toistakymmentä senttiä kerralla. Serkku Ossi kertoi sen mahan täyttyvän 13 särestä, kun hän oli syöttänyt sitä ongella ollessaan.

Joskus kesällä nähtiin Lurjuksen kahlaavan rantavedessä kalojen perässä, mutta tuskin se muuta saalista sai, kuin rannalle ajautuneita kuolleita kaloja. Saunan lämpimään Lurjus tuli ihan mielellään. Juolahti mieleen kokeilla, miten se suhtautuisi pesemiseen. Nostin kissan pesuvatiin, jossa oli lämmintä vettä. Enemmän muodon vuoksi se aluksi vähän haroi vastaan, mutta antoi pestä itsensä ja sitten nuoli turkkinsa tyytyväisenä.

Uinti ei ollut ensisijalla

Keksittiin uittaa Lurjusta kesäisin. Enimmäkseen se tapahtui eläinrääkkäystä hipovalla tavalla. Käveltiin laiturin nokkaan ja heitettiin kissa veteen. Hyvänä uimarina se ui nopeasti rantaan ja alkoi nuolla turkkiaan. Pian se oppi välttämään uittamista, eikä antanut rannalla ottaa itseään kiinni. Vielä sylissäkin se käytti surutta kynsiään karkuun päästäkseen, jos lähdettiin laiturille sitä viemään. Isä oli kerran kiukkuinen, kun oli lähtenyt kissaa laiturille sylissä viemään ja se karkasi käsistä. Terävät kynnet olivat raapaisseet isää

vaatteiden läpi. Järvellä veneessä Lurjus viihtyi hyvin, kun sai samalla herkutella kaloilla.

Naapurin kollin Oskarin kanssa Lurjus saatiin kerran tappelemaan. Luultiin tappelua paljon siistimmäksi. Yllätti, kuinka hirveästi kissat räakyivät tapellessa ja miten paljon irtokarvaa pölisi kissojen ympärillä. Kahnaus ei kestänyt kuin ehkä minuutin. Vanhaa jäynää kissoilla oli keväällisestä narttujen päältä tappelusta. Keväällä narttujen perässä kulkemista sanottiin keuruulla käynniksi. Lurjus oli keuruulla joskus pari-kin viikkoa naapurikylillä saakka. Laihtuneena rutkaleena se palasi takaisin. Kerrankin Taisto kuuli kuinka se naukui jo ainakin 50 metrin päästä, että pötyä kuppiin. Se söi mahansa potkupallon pyöreäksi monena päivänä ja makasi uuninpäällä.

Kissan yösjat

Yöksi Lurjus laitettiin yleensä ulos, mutta joskus se unohtui uuninpäälle. Kun yöllä tuvasta kuului kova jumpsaus kuusikiloisen kollin hypäessä uunilta alas, niin arvattiin, että kissaa on lähdeävä päästämään ulos. Kovalla pakkasella kissa yöpyi navetassa hevosen silppulaatikossa, jossa oli heiniä. Samassa laatikossa yöpyi välillä myös koira. Kerran koira oli jo laatikossa, kun Lurjusta vietiin navettaan. Pakkasta oli ulkona 40 astetta. Arvokkaasti kissa asteli koiran viereen sen oloisena, että jospa minä nyt tulen viereen, kun on noin kylmä.

Pienellä pakkasella Lurjus yöpyi välillä sontasäiliössä, jossa se pyrki löytämään pahnaisen kohdan makuualustaksi. Joskus sellaista ei ollut löytynyt ja kissa tuli aamulla tupaan ruskeita länttejä turkissaan. Pahinta siinä oli, että se pyrki viereen sänkyyn peiton alle lämmittelemään, kuten teki tavallisesti.

Taisto nukkui monta yötä Lurjuksen kanssa niin, että se oli peiton alla mahaa vasten. Hyvin se osasi mukautua kääntyilemisiin unen aikana, koska ei koskaan marahtanut, että olisi jäänyt alle.

Merkittävä saalistaja

Saalistusvietti Lurjuksella oli mahtava. Eräänä aamuna, kun Taisto meni hakemaan hellapuita liiteristä, oli Lurjus syömässä piisamia. Pääpuolesta se oli alkanut ja syödessä aivan kuin tuppeen nylkenyt piisamin niin, että peräpää oli enää jäljellä. Piisamin vernessä kissa oli aika tavalla, mutta tappelun jälkiä siinä ei ollut. Elonkorjuun aikaan kissa tykkäsi olla pellolla seuranamme. Hiiriä liikkui viikatteella kauraa niitettäessä sängellä. Toistakymmentä hiirtä Lurjus jaksoi syödä, mutta sitten se enää vain tappoi niitä, kun ei jaksanut syödä.

Kissa ja koira

Koira tuli pentuna huusholliimme hieman myöhemmin kuin kissa. Lurjus teki heti selväksi, kuka on talossa herra. Hyvällä tuulella ollessaan se saattoi päästää koiran syömään samalta kupilta, mutta ei aina. Koiran vartuttua Taisto järjesti sille kissan kanssa ilmataisteluja. Hän roikotti kissaa mahan ja rinnan alta ilmassa, jolloin koira haukkumalla ja kissaa altapäin

näykkimällä sitä härnäsi. Lurjus löi etutassuilla koiraa korville senkun kerkisi, mutta ei käyttänyt kynsiä. Kumpikin osapuoli tajusi, että kyse on leikistä. Ison kollin roikottaminen oli raskasta - kissa pistettiin lattialle koiran viereen, jolloin molemmat selvästi tajusivat, että leikki on ohi, eivätkä osoittaneet toisilleen mitään vihamielisyyttä.

Pääskysset ilkeilivät

Pääskysset vihasivat Lurjusta. Kissan istuessa tyytyväisenä pihassa ne alkoivat sulasta sovinnosta syöksyillä sitä kohti huutaen ”tsiviet”, jonka voisi kääntää ”sie viet”. Koskaan ei nähty Lurjuksen pääskystä saaneen saaliikseen, vaikka se muita lintuja kiinni saikin. Aikansa kissa yritti mennä matalaksi syöksyn alta niin, että häntä vaan heilahti ylöspäin, mutta lopulta sen oli lähdettävä rauhallisempaan paikkaan. Tuvan katollakin Lurjuksen piti uteliaisuuttaan käydä. Etuperin se sieltä alas tuli hyppäämällä tikapuun askelmalta toiselle yksi kerrallaan. Kyllä Lurjus puusta osasi tulla takaperin alas.

”Tieteellinen koe”

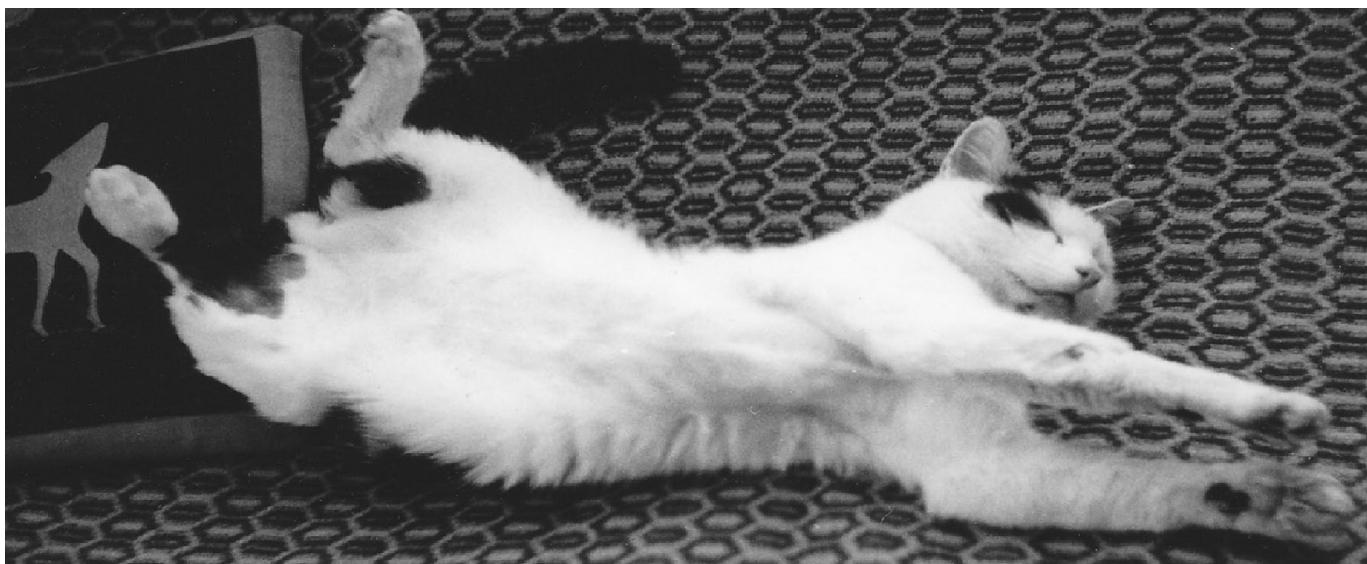
Kerran Antille tuli mieleen todentaa sanonta, että kissa putoaa aina jaloilleen. Lurjusta roikotettiin pehmeän hetekan päällä puolen

metrin korkeudella etu- ja takakäpelistä ja päästettiin putoamaan. Lurjus ei kai tiennyt, että on testauksessa ja tuli hervottomasti selällään alas. Tämä tulos ei meille riittänyt - kissa taas ylös melkein metrin korkeuteen ja päästettiin - tapahtui todella rivakka pyörähdys jaloilleen. Koetta jatkettiin - pyörähtäminen jaloilleen tapahtui 20 cm korkeudeltakin. Kissamme ei koko testin aikana sen kummempin vastustellut tätä toimintaa.

Lurjuksen draama

Ikää myöten Lurjuksen temput lisääntyivät. Tappeluiden vammoja piti kotona sairastaa. Kielikin oli haljennut suupielestä melkein puoliväliin. Naapurit epäilivät sen tappaneen kanoja. Maaliskuun 13. päivänä 1956 isä oli nähnyt navetassa, kun Lurjus uhkasi kanaa, joka ilmeisesti kuoli pelkästä sähköshokista, koska siitä ei löytynyt mitään verijälkiä. Isä Lurjuksen perään ja Lurjus pakeni hyysin alle turvaan. Isä haki naapurista veljeltään pienoiskiväärin ja ampui Lurjuksen sinne. Isä hautasi kissan ja kanan vierekkäin navetan taakse sontakasan viereen. Se oli ainoa paikka, jossa ei ollut hirmuisena pakkastalvena paksua routaa. Äkkipikainen isäni käytti mielestäni liian kovaa tuomiovaltaa perheen lemmikkiä kohtaan.

Muistelivat Taisto ja Antti Poikonen

Lähetäjä:
Poikosten Sukuseura Ry
Taisto Poikonen
Honkolantie 74
44160 HUUTOMÄKI

Itella Green

Sukuseuran jäsenyys ja jäsenmaksut

Sukuseuran jäsenyys säilyy mak-
samalla jäsenmaksu. Tämän sivun
alareunassa on sinun henkilökoh-
tainen jäsennumerolla varustettu
tilisiirtolomakkeesi jäsenmaksua
varten.

- Vuoden jäsenmaksu on 12 eu-
roa

- Ainaisjäsenyys on 120 euroa,
joka summa tarvitsee maksaa vain
yhden kerran.

Jotta jäsenyytesi ja samalla jäsen-
rekisterimme pysyisivät ajan tasal-
la, **muista maksaessasi merkitä
maksajan nimi, osoite ja viitenu-
mero. Viitenumero on välttämä-
tön ja se on tilisiirtolomakkeessa
valmiina.** Viitenumeron perus-
teella sukuseura saa tiedon, kuka
on maksanut. Viitenumero on sa-
malla sinun jäsennumerosi.

**Sukuseuran jäsenyys ja jäsen-
maksut ovat välttämättömät
ja elintärkeät osat sukuseuran
toiminnassa. Poikoset-lehti pos-
titetaan vain jäsenmaksun mak-
saneille.**

Osoitemuutokset jäsenrekisterin-
pitäjälle:

Anne Poikonen puh. 040 733 0475,
e-mail: ampoikonen@gmail.com

Sukukansiota on edelleen saatavissa

Sukukansion hinta on 30 €/kpl.
Se maksetaan toisella tilisiirto-
lomakkeella samalle tilille kuin
jäsenmaksu. Lomakkeeseen on
**merkittävä nimen ja osoitteen
lisäksi viitenumeroiksi 46 666.**
Viitenumeroa on ehdottomasti
käytettävä! Postimaksu ja pake-
tointi aiheuttavat 10 € lisää hintaa.

Kansiotilaukset: Taisto Poikonen
puh. 045 639 7477
e-mail:

taisto.poikonen@pp.nic.fi

Sukutiedot perustuvat tammikuun
2013 tilanteeseen. Sukutietoja et-
sitään ja otetaan vastaan kaiken ai-
kaa. Tietojen ylläpidosta huolehtii

Antti Poikonen, jolle voi ilmoittaa
korjauksia ja täydennyksiä tietoi-
himme.

antti.poikonen@netti.fi
puh. 040 5345 177

Myös kaikki Poikosnetissä yhte-
yshenkilöiksi ilmoitetut henkilöt
ottavat sukutietojen täydennyksiä
vastaan.

Poikosnetin nykyinen osoite: <http://poikonen.hobby-site.org/poikonen/>

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI71 1049 3000 1099 96	BIC NDEAFIHH
Saaja Mottagare	Poikosten sukuseura ry	
Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress	Jäsenmaksu - vuosijäsenmaksu 12,00 € - ainaisjäsenmaksu 120,00 € (maksetaan vain yhden kerran)	
TILISIIRTO GÄRNING Allekirjoitus Underskrift	Viitenumero Ref. nr	
Tilitä nro Från konto nr	Eräpäivä Förfallodag	Euro

Maksu välitetään saajalle maksujen välityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella
Betalingen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit
PANKKI BANKEN